

Stor Skallesluger

Jeg kom for et stykke tid siden ved en tilfældighed til at kigge i et særnummer af PANURUS fra 2001. Særnummeret var udgivet i anledning af DOF-Sønderjyllands 25-års jubilæum og indeholdt forskellige artikler om foreningens historie og fuglelivet i Sønderjylland. Og jeg opdagede her, at jeg selv havde skrevet en artikel om Stor Skalleslugers forekomst i Sønderjylland. Jeg læste artiklen og kom til at glæde mig over, at der trods alskens ulykker i disse år med klimaforandringer, energikrise, krig og meget mere stadig er en stabilitet i vore oplevelser i naturen. Stemningen i naturen, oplevelsen og lokaliteterne er mange steder uforandrede og vil med lidt held måske også være det mange år fremover – måske. Her er et citat fra indledningen af artiklen fra 2001: ”Årstidernes skiften, vejrligets forandring, lysets virkning er forhold, der fremkalder stemninger i sindet. Og på forunderlig vis har også enkelte fuglearter en særlig evne til at anslå en særlig stemning og derved berige et ophold i naturen. Til disse arter hører utvivlsomt den store skallesluger. Det være sig som vinterbebuder i det sene efterår, såvel som ynglefugl i den tidlige sommer. Som vinterbebuder måske en sen novemberdag ved Ketting Nor, Gråsten Slotssø eller Haderslev Dam, når der pludselig blandt troldænder og taffelænder lyser et par sartrøde hanner op mod tagrørene, eller når en lille flok har slået sig ned på en af marsklandets roligt flydende åer i det sparsomme novemberlys. Og som sommerbebuder når man overrasker en hun med en flotille af ællinger svømmende blandt åkanderne på Sandbjerg Sø, eller senere når hunnen med de større unger ses som et indslag i strandbilledet ved fjord og sund”.

Mange vil kunne genkende stemningsbilledet herover, og glæde sig over naturens uforanderlighed gennem årtier.



Foto: Leif Keller

Men noget har dog ændret sig i løbet de 25 år – nemlig den store skalleslugers udbredelse som ynglefugl. Det er gået den positive vej. Omkring år 2000 ynglede

der 3 til 6 par i Sønderjylland ud af en landsbestand på 20 til 30 par. Vore egne ynglepar ynglede især i opsatte kasser ved Trillen, Fredsmade, Augustenborg Fjord og Sandbjerg Sø. Jeg havde selv fornøjelsen af at være med i skallesluger-gruppen og køre rundt på skovvejene i min gamle Renault 4 med en stige bundet på taget for at tjekke redekasserne. Det var før, man havde hørt om digitalt kamera og teleskopstang. I dag er yngletallet steget til 25 til 30 par, men i stort set de samme områder, dog med en god udvidelse til Broagerland. Landsbestanden er nu steget til 140 – 150 par (2018) stadig med tyngdepunktet på Sydsjælland, Møn og Lolland-Falster, samt en fin fremgang på Bornholm – og så jo på Als og Sundeved.



Foto: Leif Keller

Fremgangen i bestanden hænger nok en del sammen med opsætningen af mange skalleslugerkasser. Stor skallesluger ruger i hule træer og er derfor afhængig af gamle hule træer langs kysterne. Disse træer er der efterhånden langt imellem, og man har derfor valgt at tilbyde stor skallesluger erstatningsboliger i form af opsatte kasser. Især OAS (Ornitologisk forening for Als og Sundeved) har ydet en stor indsats med opsætning og kontrol af disse kasser. Heldigvis findes der dog stadig naturlige redehuller, som bliver brugt. Blandt andet på dæmningen ved Sandbjerg Sø yngler der jævnligt stor skallesluger i én af de hule popler.

Og så kan vi jo håbe på, at vores natur, som er i en hurtig forandring, kan tilbyde gode forhold til stor skallesluger og den øvrige natur også om 25 år. De nye tiltag med urørt skov og naturnationalparker burde jo være et skridt i den rigtige retning for de hulrugende fugle.

Skrevet af Gert Fahlberg